

Protocol

Medicijnverstrekking en medische handelingen

Stichting Invitare 2013

Inhoudsopgave

Het kind wordt ziek op school	2
Het verstrekken van medicijnen op verzoek.....	3
Medische handelingen.....	4
Aansprakelijkheid en dekking	5

Bijlagen

1. Toestemmingsformulier voor; 'het kind wordt ziek op school'.....	7
2. Toestemmingsformulier voor; 'het verstrekken van medicijnen op verzoek'.....	9
3. Toestemmingsformulier voor; 'uitvoeren van medische handelingen...'	12
4. Bekwaamheidsverklaring.....	15
5. Richtlijnen; hoe te handelen bij een calamiteit.....	17

1. Het kind wordt ziek op school

Het komt voor dat een leerling ziek wordt op school. Stichting Invitare wil met dit protocol verantwoordelijkheden vastleggen. We beschrijven in dit protocol wat de ouders van de leerkracht en de school kunnen verwachten. Daarnaast is dit protocol een handelingswijzer voor de leerkrachten en beschreven vanuit het wettelijk, professioneel kader.

Voor het structureel verstrekken van medicatie onder schooltijd vragen we ouders via een formulier om toestemming (*bijlage 1 en 2*). Dit formulier wordt bij aanmelding door de ouders ingevuld.

In zijn algemeenheid is een leraar niet deskundig om een juiste diagnose te stellen. Wij willen dan ook hier de grootst mogelijke terughoudendheid bieden. Ons uitgangspunt is dat een kind dat ziek is naar huis moet. De leerkracht zal, in geval van ziekte, altijd contact opnemen met de ouders om te overleggen wat er moet gebeuren (is er iemand thuis om het kind op te vangen, wordt het kind gehaald of moet het gebracht worden, moet het naar de huisarts, etc.?)

De leerkracht zal bij ziekte of klein ongeval EHBO toepassen. Hierbij kan het advies van de BHV'er ingeschakeld worden. De BHV'er volgt jaarlijks de herhalingscursus waaronder levensreddende handelingen. In veel gevallen, behalve als een pleister voldoet, nemen we contact op met de ouders. Indien de ouders niet te bereiken zijn, dan kan het kind zonder toezicht niet naar huis gestuurd worden. De leerkracht schat in of niet alsnog een (huis)arts geraadpleegd moet worden. Bij twijfel raadplegen wij altijd een arts. Het kind is in die tijd onder toezicht van een volwassene en wordt goed geobserveerd.

Enkele zaken waar we op letten zijn;

- Toename van pijn
- Misselijkheid
- Verandering van houding (bijvoorbeeld in elkaar krimpen)
- Verandering van huid (bijvoorbeeld erg bleke of hoogrode kleur)
- Verandering van gedrag (bijvoorbeeld onrust, afnemen van alertheid)

Leerkrachten zijn geen arts en raadplegen bij twijfel altijd een (huis)arts. Vanzelfsprekend worden in bedreigende situaties de alarmdiensten direct ingeschakeld.

2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma, ritalin, antibiotica of anders. Ouders vragen dan aan de schoolleiding of een leraar deze middelen wil verstrekken. In deze situatie is de toestemming van de ouders gegeven.

We leggen deze toestemming schriftelijk vast. Meestal gaat het niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om middelen die bij onjuist gebruik tot schade van de gezondheid van het kind kunnen leiden.

We leggen vast om welk medicijn het gaat, hoe vaak en in welke hoeveelheden ze moeten worden toegediend en op welke wijze dat dient te gebeuren (bijlage 2; *verstrekken van medicijnen op verzoek*).

Verder leggen we de periode van gebruik vast, de wijze van bewaren, opbergen en de wijze van controle op de vervaldatum. Ouders geven hierdoor duidelijk aan wat zij van de schoolleiding en de leerkrachten verwachten en de leerkrachten weten wat ze moeten doen en waar ze verantwoordelijk voor zijn. Ouders geven veranderingen van medicatie door aan de school. Het formulier wordt dan aangepast en geactualiseerd.

Wanneer het gaat om het verstrekken van medicijnen gedurende een lange periode, dan overleggen we regelmatig met ouders over de ziekte en het daarbij behorende medicijngebruik op school.

- We nemen alleen medicijnen in ontvangst, wanneer ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op de naam van het betreffende kind. Ouders blijven verantwoordelijk voor het medicijngebruik.
- De ouders brengen ons op de hoogte van de bijwerkingen van de medicijnen en een kopie van de bijsluiter van het medicijn wordt in het kinddossier toegevoegd.

Het kan voorkomen dat een kind niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout wordt gemaakt bij de verstrekking. In dat geval bellen we direct de huisarts of spoedeisende hulp 112. De leerkracht zorgt ervoor alle relevante gegevens bij de hand te hebben zoals; naam, geboortedatum, adres, huisarts en/of specialist van het kind, het medicijn dat is toegediend, welke reacties het kind vertoont of eventueel welk fout is gemaakt. (bijlage 5; *hoe te handelen bij calamiteiten*)

3. Medische handelingen

Het is van groot belang dat een langdurig ziek kind of een kind met een bepaalde handicap zoveel mogelijk gewoon naar school gaat. Het kind heeft contact met leeftijdsgenootjes, neemt deel aan het normale leven van een schoolkind en wordt daardoor niet de hele dag herinnerd aan zijn handicap of ziek zijn. We zijn gericht op het psychosociaal welbevinden van het langdurig zieke kind.

Medische handelingen

In hoog uitzonderlijke gevallen zullen ouders aan de schoolleiding en de leraren vragen handelingen te verrichten die vallen onder medisch handelen. Te denken valt daarbij aan het geven van sondevoeding, het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprikje.

Stichting Invitare gaat ervan uit dat deze handelingen in zijn algemeenheid extern geregeld worden bijvoorbeeld door de Thuiszorg of door de ouders zelf op school worden verricht. De handeling kan door leerkrachten of onderwijsondersteunend personeel uitgevoerd worden, indien zij dit kunnen en willen. In dat geval zal het personeelslid dat de handeling verricht, een 'instructie medisch handelen' krijgen van een externe BIG geregistreerde professional.

Zonder toestemming van de ouders kan een schoolleiding of leerkracht niets doen. Gezien de ingrijpendheid van de handelingen moet een schoolleiding een schriftelijke toestemming van ouders vragen.

Kleine medische handelingen vallen onder de eerste hulp bij ongelukken. Hierbij zal de leerkracht handelen zoals in hoofdstuk 1 beschreven is.

Wettelijke regels

Voor de hierboven genoemde medische handelingen heeft de wetgever een aparte regeling gemaakt. De Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor onderwijzend personeel.

Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen worden gegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk aan de hand waarvan ook een aantal regels te geven zijn voor schoolbesturen en leerkrachten als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen.

4. Aansprakelijkheid en dekking

Aansprakelijkheid

Technisch gezien vallen leraren niet onder de wet BIG. Deze geldt alleen voor medische en paramedische beroepen. Soms worden leraren betrokken bij de zorg rond een ziek kind en worden daarmee 'partners' in de zorg. In zo'n geval kan het voorkomen dat leerkrachten gevraagd wordt om een medische handeling bij een kind uit te voeren. Deze, niet alledaagse, positie van de leerkracht moet hierbij serieus genomen worden. Daarom moet de leerkracht een gedegen instructie krijgen hoe hij de handeling moet uitvoeren. Het naar tevredenheid uitvoeren van deze handeling wordt schriftelijk vastgelegd in een bekwaamheidsverklaring. (zie bijlage 4)

Zodoende wordt een zo optimaal mogelijke zekerheid aan kind, ouders, leerkracht en schoolleiding gewaarborgd. Ook de verzekering van de Stichting Invitare vraagt om zorgvuldigheid in handelen. Dit betekent dat een leraar in opdracht van een arts moet handelen die hem bekwaam heeft verklaard voor het uitvoeren van die medische handeling. Binnen organisaties in de gezondheidszorg is het gebruikelijk dat een arts, of een door hem aangewezen en geïnstrueerde vertegenwoordiger, een bekwaamheidsverklaring afgeeft met het oog op eventuele aansprakelijkheden.

Heeft een leerkracht geen bekwaamheidsverklaring, dan kan hij bij onoordeelkundig handelen aangesproken worden voor de aangerichte schade. Het schoolbestuur is echter weer verantwoordelijk voor datgene wat de leerkracht doet. Kan een schoolbestuur een bekwaamheidsverklaring van een arts overleggen, dan kan niet bij voorbaat worden aangenomen dat de schoolleiding onzorgvuldig heeft gehandeld.

Een schoolbestuur dat niet kan bewijzen dat een leerkracht voor een bepaalde handeling bekwaam is, voert geen medische handelingen uit. Een leerkracht die wel een bekwaamheidsverklaring heeft, maar zich niet bekwaam acht – bijvoorbeeld omdat hij deze handeling al een hele tijd niet heeft verricht – zal deze handeling eveneens niet mogen uitvoeren. Een leerkracht die onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts deze handelingen verricht is niet alleen civielrechtelijk aansprakelijk (betalen van schadevergoeding), maar ook strafrechtelijk (mishandeling). Het schoolbestuur kan op zijn beurt als werkgever eveneens civiel- en strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden.

Dekking

De aansprakelijkheidsverzekering (CBO/Dominopakket) van Stichting Invitare heeft het volgende opgenomen in de voorwaarden;

Verzekerd is de (wettelijke) aansprakelijkheid voor materiële en letselschade die binnen de looptijd van de verzekering zijn ontstaan of veroorzaakt en bij de verzekeraar zijn gemeld. Met betrekking tot de vóór-, tussen- en náschoolse kinderopvang biedt de verzekering voor de aansprakelijkheid van de school, c.q. schoolbestuur, uitsluitend dekking als die kinderopvang door of onder volledige verantwoordelijkheid van de school exclusief voor de eigen leerlingen wordt georganiseerd en op een professionele wijze wordt uitgevoerd. Meeverzekerd is de aansprakelijkheid van de verzekeringnemer voortvloeiend uit het verlenen en uitvoeren van zorgtaken met een verpleegkundig karakter, mits de betreffende werknemer/zorgverlener voor het verlenen en uitvoeren van die taken/handelingen over een aan hem/haar schriftelijk gedelegeerde bevoegdheid beschikt zoals bedoeld in de Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG). Dit wordt vastgelegd in bijlage 4.

Aan deze bevoegdheid zijn de volgende voorwaarden verbonden:

- de betreffende werknemer dient over de te verrichten handelingen adequaat te zijn geïnstrueerd;
- er dient een bekwaamheidsverklaring te zijn afgegeven door de arts die verantwoordelijk is voor de medische begeleiding
- van de leerling in kwestie;
- er moet toestemming zijn verleend door de ouders van de betreffende leerling.

Voorop staat dat wij, indien zich onverhoopt ten gevolge van een medische handeling een calamiteit zich voordoet, direct contact opnemen met de huisarts en/of specialist van het kind. Bij ernstige situaties wordt direct het landelijk alarmnummer 112 ingeschakeld. De leerkracht zorgt ervoor alle relevante gegevens van het kind bij de hand te hebben zoals; naam, geboortedatum, adres, huisarts en specialist van het kind.

Beste ouders en verzorgers,

Uw kind volgt op onze school gedurende het jaar zijn/haar onderwijs. Tijdens zo'n schooljaar kan er wel eens wat met uw kind aan de hand zijn als het gaat om de volgende zaken;

1. Uw kind kan ziek worden op school. Hoofdpijn krijgen, misselijk worden, zich niet lekker voelen, geprikt worden door een insect.
2. Uw kind kan een chronische ziekte hebben en/of dagelijks medicijnen moeten innemen.

Onze Stichting Invitare heeft een protocol opgesteld waarin beschreven staat hoe we in bovengenoemde situaties handelen. Een leerkracht is geen arts of verpleger en heeft ook niet de bevoegdheid om medische handelingen uit te voeren.

In verband met aansprakelijkheid is het van belang hierover duidelijke afspraken met u te maken.

Het kan voorkomen dat uw kind gezond naar school gaat en tijdens de schooluren ziek wordt, zich verwondt, door een insect wordt geprikt of iets dergelijks. In zo'n geval passen we eerste hulp toe. Bij twijfel zal de leerkracht altijd contact opnemen met de ouders, verzorgers of met een andere, door hen aangewezen persoon om te overleggen.

Een enkele keer komt het voor dat deze personen niet te bereiken zijn. Als deze situatie zich voor doet, dan zal de leerkracht en eventueel een bedrijfshulpverlener van de school een zorgvuldige afweging maken of een arts geconsulteerd moet worden.

Indien u akkoord gaat, vragen wij onderstaande in te vullen en te ondertekenen.

Naam leerling:

Groep: Geboortedatum:

Mijn kind is overgevoelig voor:

- Medicijnen (noteer de naam van het medicijn)

.....

- Ontsmettingsmiddelen (noteer de naam van het middel)

.....

- Zalf en crèmes tegen insectenbeten (noteer de naam van het middel)

.....

- Pleisters (noteer de naam van het product)

.....

- Overig

Wilt u eventuele veranderingen zo snel mogelijk doorgeven. Het is belangrijk dat deze gegevens actueel zijn. Indien er sprake is van co-ouderschap, dan vragen wij beide ouders te tekenen voor akkoord.

Ondergetekende:

Naam kind:

Ouder/verzorger:

Plaats: Datum:

Handtekening 1:

Medicijnen

Wanneer uw kind dagelijks medicijnen nodig heeft als gevolg van een chronische ziekte, ADHD, suikerziekte of een andere ziekte waarbij dagelijkse medicijntoediening of een andere medische handeling nodig is, dan vragen we u dit hieronder aan te geven. Wanneer dit het geval is, maken we met u een afspraak om door te spreken hoe we hier als school mee om kunnen gaan en om afspraken vast te leggen.

Naam:

wil graag een afspraak over terugkerende medicijnverstrekking.

Verklaring toestemming tot het verstrekken van medicijnen op verzoek

Ondergetekende geeft toestemming voor het verstrekken van de hieronder omschreven medicijn(en)

aan:

naam leerling:

geboortedatum:

adres:

postcode en plaats:

naam
ouder(s)/verzorger(s):

telefoon werk:

naam huisarts:

telefoon:

naam specialist:

telefoon:

De medicijnen zijn nodig voor onderstaande ziekte:

.....
.....
.....

Naam van het medicijn:

.....
.....
.....

Medicijn dient dagelijks te worden verstrekt op onderstaande tijden:

- uur
- uur
- uur
- uur

Medicijn(en) mogen alleen worden verstrekt in de volgende situatie(s):

-
-

Dosering van het medicijn:

-
-

Wijze van toediening:

-
-

Wijze van bewaren:

-
-

Controle op vervaldatum (naam)
..... (functie)

Ondergetekende, ouder/verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de school c.q. de hieronder genoemde leraar die daardoor een medicijninstructie heeft gehad, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

Naam:

Ouder/verzorger:

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Medicijninstructie

Er is instructie gegeven over het toedienen van de medicijnen op:

Datum:

Door:

Naam:

Functie:

Van: (instelling)

Aan:

Naam:

Van:(school)

Verklaring Toestemming tot het uitvoeren van medische handelingen

Ondergetekende geeft toestemming voor uitvoering van de zogenaamde 'medische handeling'

op school bij:

naam leerling:

geboortedatum:

adres:

postcode en plaats:

naam

telefoon thuis:

telefoon werk:

naam huisarts:

telefoon:

naam specialist:

telefoon:

telefoon:

naam medisch contactpersoon:

.....

Beschrijving van de ziekte waarvoor de 'medische handeling' op school bij de leerling nodig is:

.....

.....

.....

Omschrijving van de uit te voeren 'medische handeling':

.....
.....
.....

Medicijn dient dagelijks te worden verstrekt op onderstaande tijden:

..... uur
..... uur
..... uur
..... uur

De 'medische handeling' mag alleen worden uitgevoerd in de hieronder nader omschreven situatie:

.....
.....
.....

Manier waarop de 'medische handeling' moet worden uitgevoerd:

.....
.....
.....

Eventuele extra opmerkingen:

.....
.....
.....

Bekwaamheidsverklaring aanwezig

ja/nee

Instructie medisch handelen

Instructie van de 'medische handeling' + controle op de juiste uitvoering is gegeven op:

Datum:
Door:
Naam:
Functie:
Van: (instelling)

Aan:
Naam:
Functie:
Van: (school en plaats)

Ondergetekende:

Naam:
Ouder/verzorger:
Plaats:
Datum:

Handtekening:

Verklaring Bekwaam uitvoeren van medische handelingen

Bekwaamheidsverklaring bij het uitvoeren van medische handelingen

Ondergetekende, bevoegd tot het uitvoeren van de hieronder beschreven handeling:

.....
.....

verklaart dat,

naam

werknemer

functie:

werkzaam aan/bij:

na instructie door ondergetekende, in staat is bovengenoemde handeling bekwaam uit te voeren.

De handeling moet worden uitgevoerd ten behoeve van:

naam leerling:

geboortedatum:

Het uitvoeren van bovengenoemde handeling is voor de leerling noodzakelijk wegens:

.....
.....
.....

De hierboven beschreven handeling mag alleen worden uitgevoerd op de tijdstippen waarop de leerling op school aanwezig is.

De hierboven beschreven handeling moet worden uitgevoerd gedurende de periode:

.....
.....
.....

Ondergetekende:

Naam:

Functie:

Werkzaam aan/bij:

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Richtlijnen, hoe te handelen bij een calamiteit ten gevolge van:

- **Het toedienen van medicijnen aan een leerling**
- **het uitvoeren van een medische handeling**

- Laat de leerling niet alleen.
- Probeer rustig te blijven.

- Observeer het leerling goed en probeer hem/haar gerust te stellen.

- Waarschuw een volwassene voor bijstand (of laat één van de andere leerlingen een volwassene ophalen waarbij u duidelijk instrueert wat deze tegen de volwassene moet zeggen).

- Bel direct de huisarts en/of de specialist van de leerling.

- Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112.

- Geef door naar aanleiding van welk medicijn of 'medische' handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan (eventueel welke fout is gemaakt).

Zorg ervoor dat u alle relevante gegevens van de leerling bij de hand hebt (of laat ze direct door iemand opzoeken) zoals:

1. Naam van de leerling
2. Geboortedatum
3. Adres
4. Telefoonnummer van ouders en/of andere, door de ouders aangewezen, persoon
5. Naam + telefoonnummer van huisarts/specialist
6. Ziektebeeld waarvoor medicijnen of medische handeling nodig zijn.

Bel de ouders (bij geen gehoor een andere, door de ouders aangewezen persoon):

1. Leg duidelijk uit wat er gebeurd is.
2. Vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan/gezegd.
3. In geval van opname, geef door naar welk ziekenhuis de student/leerling is gegaan.